

31. 8. 2026 | MY Trnavské noviny | SAMUEL PADYCH | [sken](#)

Bratislavské ulice počas horúčav ukazujú výrazné rozdiely.

Rozpálená dlažba na Obchodnej ulici odráža teplo zospodu na ľudí. V horúcom vzduchu je cítiť pachy z reštaurácií a bistier.

Hoci horúčavy zasahujú Bratislavu veľkú časť tohto leta, rozpálené ulice, ako obchodná, sú stále rušné aj cez deň. Na vyprahnutej ulici však nenájdeme žiadne tieniace prvky či prirodzenú zeleň. Teplo tu na človeka sála zo všetkých strán.

Situácia je úplne odlišná na neďalekom Námestí SNP. Vysoké staré stromy tu vytvárajú chladnejšie, tienisté prostredie. Po nedávnej rekonštrukcii boli vysadené aj mladé stromy, ktoré majú potenciál námestie ešte viac zatieniť. Časti starého asfaltu tu nahradila svetlá žulová dlažba, ktorá sa oproti tmavému asfaltu môže menej prehrievať.

Križovatka Mýtnej a Vazovovej ulice tiež nedávno prešla premenou. Veľkú asfaltovú plochu nahradila dlažba, zeleň a lavičky.

Prechádzanie týmto malým parčíkom je na pocit chladnejšie ako na Obchodnej ulici. Hlavným dôvodom sú opäť staré stromy, ktoré vrhajú príjemný tieň, pomáha zrejme aj to, že lokalita je otvorená a lepšie v nej prúdi vzduch. Aj tu boli nasadené mladé stromy.

Ak sa im bude dariť, môžu v budúcnosti zatieniť veľkú časť dlažby.

Práve tento priestor Metropolitný Inštitút Bratislavy (MIB) uvádza ako príklad zmien, ktoré bude mesto aj do budúcnosti potrebovať.

„Konkrétnym príkladom zmien môže byť križovatka Mýtna-Vazovova, kde sme v rámci programu Mesto pre deti dokázali premeniť 500 m2 nevyužitej asfaltovej plochy na lokalitu s vodopriepustnými povrchmi, zeleňou, novými stromami, záhonmi a mobiliárom," povedala Eva Hapčová z MIB.

MESTO MUSÍ FUNGOVAŤ AKO ŠPONGIA

Tieň, či už prirodzený z korún stromov, alebo doplnený architektonickými prvkami, je jedným z hlavných prvkov, rovnako ako prítomnosť vody, dodáva Hapčová.

Pre lepšie chladenie verejných priestorov potrebuje mesto viac strednej a vysokej zelene, ale aj stavebných prvkov, ako sú napríklad podlubia v južnej Európe.

Využívanie zeleno-modrej infraštruktúry, ktorá kombinuje vegetáciu a hospodárenie s vodou pomáha zadržiavať dažďovú vodu a zároveň sa ochladzovať.

Cieľom je vytvoriť ucelenú sieť, ktorá prepojí parky, vnútrobloky, uličné koridory vodné toky a nábrežia do funkčného systému, ktorý mesto prirodzene ochladzuje. „Viac vysokej a stredne vysokej zelene musí byť súčasťou ulíc, námestí, verejného priestoru. Tam, kde to legislatíva umožňuje viac spevnených plôch s priepustnou schopnosťou pre zrážky a povrchovú vodu s akumulácnou schopnosťou podlažia," povedal denníku SME Tibor Varga, vedúci Ústavu ekologickej a experimentálnej architektúry.

Dôležitým prvkom je vytváranie pomyselných špongií pod povrchom.

Nepriepustné asfaltové plochy by mali byť nahrádzané vodopriepustnými materiálmi, cez ktoré môžu zrážky presiaknuť a udržať sa v podlaží, namiesto odvádzania do kanalizácie.

Vypnúť reklamu

ZMENY ČAKAJÚ AJ BUDOVY

Tepelné výzvy si vyžadujú aj zmeny pri stavbe budov.

"Mnohé verejné budovy sú dnes v nevyhovujúcom technickom a energetickom stave. V zime spotrebúvajú veľa energie na vykurovanie a v lete sa prehrievajú natoľko, že sú pre užívateľov nepríjemné alebo dokonca nevhodné na pobyt. Kvalitná obnova pritom dokáže riešiť oba problémy naraz," povedala Katarína Nikodemová, riaditeľka Občianskeho združenia Budovy pre budúcnosť. Úlohu pritom zohráva kvalita materiálov, orientácia budovy, farby povrchov, množstvo zelene v okolí, zatienenie či schopnosť priestoru prirodzene sa ochladzovať.

To, čo by mesto potrebovalo, je rozsiahla a kvalitná obnova verejných budov, najmä škôl, škôlok, zdravotníckych a sociálnych zariadení, teda priestorov, kde trávajú čas aj najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov. Kvalitné vnútorné prostredie vo verejných budovách by podľa N i k o d e m ovej malo patriť medzi priority, pri zvyšovaní kvality života obyvateľov.

BEZ ŠTÁTU TO NEPÔJDE

Na takéto investície však samosprávam často chýbajú financie. Staré Mesto napríklad získalo externé financovanie z Programu Slovensko, s pomocou ktorých rekonštruovali budovu miestneho úradu aj ZŠ Dubová.

"Bez týchto externých zdrojov by bolo financovanie takýchto investícií z rozpočtu mestskej časti výrazne náročnejšie," povedala Kristína Tobiašová z oddelenia komunikácie a participácie Starého Mesta Bratislavy.

Pre rýchle a adekvátne zmeny potrebujú mestá kvalitné dáta o prehrievaní, zrozumiteľnú legislatívu aj predvídateľné financovanie.

Bez spolupráce so štátom v oblasti energetiky, dopravy a obnovy budov, to však nie je možné.

„Štát musí vytvárať podmienky pre adaptačné opatrenia aj znižovanie emisií-v energetike, obnove budov, doprave, odpadovom hospodárstve a ďalších oblastiach," povedala Dagmar **Piršelová**, poradkyňa pre komunikáciu klimatickej krízy **Únie miest Slovenska**.

„V realite sa to bude diať v etapách. [...] Samozrejme, systém tieto kroky potrebuje zaviesť legislatívne, čo sa aj deje, no musíme chcieť tieto princípy vyžadovať a dodržiavať," hovorí Varga.